

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

5707 Методичні вказівки
до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни «Патентознавство»
для студентів спеціальності 081 «Право»
освітнього ступеня «магістр»
усіх форм навчання

Суми
Сумський державний університет
2023

Методичні вказівки до проведення практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Патентознавство» / укладач Д. В. Малетов. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 31 с.

Кафедра кримінально-правових дисциплін та судочинства ННІ права

Зміст

	С.
Вступ.....	4
Тема 1. Зміст та основи патентознавства.....	6
Тема 2. Основи патентного права.....	7
Тема 3. Міжнародне патентне право.....	8
Тема 4. Виявлення об'єктів права інтелектуальної власності.....	9
Тема 5. Система патентування в Україні.....	11
Тема 6. Порядок одержання охоронного документа на об'єкт прав інтелектуальної власності.....	12
Тема 7. Припинення та відновлення чинності майнових прав інтелектуальної власності.....	13
Тема 8. Охорона прав інтелектуальної власності за кордоном.....	14
Приклади тестових завдань модульного контролю.....	15
Орієнтовні питання підсумкового контролю з навчальної дисципліни.....	23
Список рекомендованої літератури.....	25

Вступ

Навчальна дисципліна «Патентознавство» є складовою частиною освітньо-професійної програми підготовки «Інтелектуальна власність» студентів за освітнім ступенем «магістр» спеціальності 081 «Право». Дисципліна є вибірковою під час підготовки студентів.

Метою навчальної дисципліни «Патентознавства» є одержання теоретичних знань щодо правового регулювання суспільних відносин у сфері промислової власності, зокрема, дослідження та засвоєння чинної нормативно-правової бази в контексті регулювання виникнення прав на об'єкти промислової власності, отримання охоронних документів, захисту прав та розпорядження ними. Основними завданнями навчальної дисципліни є вивчення та засвоєння студентами основних принципів і положень патентного права та патентної діяльності як навчальної дисципліни та юридичної науки.

Предметом навчальної дисципліни «Патентознавство» є майнові та немайнові відносини, що виникають між суб'єктами щодо створення, використання і захисту об'єктів промислової власності. Вивчення курсу покликане сприяти формуванню глибоких теоретичних знань у студентів із питань патентознавства та патентного права, набуттю в них практичних навичок, застосуванню одержаних теоретичних знань у практичній діяльності.

Навчальним планом передбачене засвоєння зазначеної дисципліни на лекціях, практичних і семінарських заняттях, під час самостійної роботи та контролю навчальної роботи.

Семінарські та практичні заняття – це основна форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування за допомогою індивідуального виконання відповідно сформульованого завдання.

За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання: опитування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів у процесі виконання практичних завдань, самооцінювання поточного тестування, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань.

Оцінювання впродовж семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань, практична перевірка, тестування, перевірка письмового практичного завдання, перевірка виконання кейсу. Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, подібні між собою, будуть відхилені.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- юридичну природу та сутність промислової власності;

- співвідношення інтелектуальної власності та промислової власності;
- джерела нормативно-правового регулювання відносин щодо охорони та використання об'єктів промислової власності;
- класифікацію об'єктів промислової власності;
- суб'єктів промислової власності;
- міжнародну систему правової охорони промислової власності;
- яким чином здійснюється захист права на об'єкти промислової власності;
- процес набуття прав на об'єкти промислової власності;
- процес передавання прав на об'єкти права промислової власності;
- процес комерціалізації та оцінювання вартості прав на об'єкти промислової власності.

Дисципліна «Патентознавство» спирається на матеріал таких навчальних курсів: «Цивільне право», «Адміністративне право», «Господарське право», «Інформаційне право», «Фінансове право», «Митне право», «Кримінальне право», а також дисциплін «Цивільно-процесуальне право», «Господарсько-процесуальне право», «Кримінально-процесуальне право», «Вступ до інтелектуальної власності», «Інтелектуальна власність».

Тема 1. Зміст та основи патентознавства

План

1. Зміст основ патентознавства і раціоналізації.
2. Винахідництво – основа розвитку промислового виробництва.
3. Зародження патентної системи.

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення теми «Зміст основ патентознавства та раціоналізації» повинні засвоїти та зрозуміти поняття патентознавства та раціоналізації. Необхідно знати та розуміти процес раціоналізації та його складові, зв'язок між раціоналізаторством та патентною справою. У студентів повинна бути чітко сформована позиція щодо взаємозв'язку патентної діяльності та раціоналізаторської діяльності, роль та значення першої щодо другої.

Розглядаючи друге питання, студенти повинні знати, яке місце займає винахідництво серед рушійних факторів розвитку суспільства та цивілізації загалом, як винахідництво впливає на розвиток економічних відносин в державі.

Студенти під час розгляду третього питання повинні дослідити розвиток патентної системи світу та України в історичному контексті, виокремити етапи розвитку, дати власну оцінку змінам патентної системи та їх наслідкам для інституту інтелектуальної власності загалом.

Питання для самоконтролю

1. Що таке «раціоналізаторська діяльність», визначте її значення в соціальному та економічному розвитку держави.
2. Дайте визначення винахідницької діяльності, охарактеризуйте її зміст.
3. Поясніть зміст поняття «патентознавство».
4. Визначте основні відмінності між винахідницькою та раціоналізаторською діяльністю.
5. Проаналізуйте історичні етапи зародження та розвитку патентної системи.
6. Дайте характеристику сучасного стану патентної системи України.

Теми рефератів

1. Раціоналізація як передумова розвитку патентної справи.
2. Роль та місце винахідницької діяльності для розвитку держави та суспільства.
3. Становлення та розвиток патентної системи України.

Тема 2. Основи патентного права

План

1. Патентне право в системі права.
2. Предмет, об'єкт, методи патентного права.
3. Джерела патентного права.

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення цієї теми студенти повинні опрацювати роль та місце патентного права в системі права України. Також під час підготовки та вивчення першого питання необхідно розглянути та дослідити питання щодо взаємозв'язку патентного права з іншими галузями права.

Розглядаючи друге питання, студенти повинні визначити предмет патентного права, водночас важливим є визначення кола відносин у сфері інтелектуальної власності, які відносяться до предмета правового регулювання патентного права, а вивчаючи об'єкти патентного права – дослідити класифікацію об'єктів промислової власності в контексті правового регулювання, визначити їх специфіку та відмінності.

Опрацьовуючи третє питання щодо джерел патентного права, студенти повинні знати та вміти аналізувати положення і норми законодавства України, що містить норми щодо охорони прав на об'єкти промислової власності. Їх умовно можна поділити на такі блоки:

1. Загальне законодавство:

- Конституція України;
- Цивільний кодекс України;
- Цивільний процесуальний кодекс України;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- Кодекс адміністративного судочинства України;
- Кримінальний кодекс України;
- Кримінально-процесуальний кодекс України;
- Митний кодекс України;
- Господарський кодекс України;
- Господарський процесуальний кодекс України;
- Кодекс законів про працю України.

2. Спеціальне законодавство у сфері охорони прав на об'єкти промислової власності:

- Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»;

– Закон України «Про охорону прав на промислові зразки».

Питання для самоконтролю

1. Визначте та проаналізуйте, яке місце в системі права України займає патентне право.
2. Охарактеризуйте предмет патентного права.
3. Надайте характеристику об'єктам патентного права.
4. Визначте та охарактеризуйте специфіку методів патентного права.
5. Охарактеризуйте систему джерел патентного права.

Теми рефератів

1. Патентне право в системі права України.
2. Предмет та метод патентного права.
3. Патентне законодавство як джерело патентного права.

Тема 3. Міжнародне патентне право

План

1. Загальна характеристика системи міжнародних договорів у сфері патентного права.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності.
3. Договір про патентну кооперацію від 19 червня 1970 року.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи тему міжнародне патентне право, увагу необхідно зосередити насамперед на діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності як головного адміністратора договорів і угод. Зокрема, необхідно проаналізувати причини необхідності міжнародної патентної системи та її передумови. Розглядаючи перше питання, потрібно також визначити стратегічні цілі Всесвітньої організації інтелектуальної власності в міжнародній системі охорони прав на об'єкти промислової власності.

Вивчаючи друге та третє питання щодо міжнародних угод з охорони промислової власності, необхідно розглянути положення таких угод: Паризької конвенції про охорону промислової власності, Страсбурзької угоди про Міжнародну

патентну класифікацію, Договору про патентну кооперацію, Будапештського договору про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів із метою патентної процедури, Локарнської угоди про заснування Міжнародної патентної класифікації, Гаазької угоди про міжнародне депонування промислових зразків.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізуйте мету діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
2. Охарактеризуйте міжнародних угод у сфері патентного права та охорони прав на об'єкти промислової власності.
3. Визначте предмет регулювання та основні положення Паризької конвенції про охорону промислової власності.

Теми рефератів

1. Міжнародно-правова охорона промислової власності.
2. Міжнародно-правова природа продовження патентної охорони.
3. Місце та роль Паризької конвенції про охорону промислової власності в системі міжнародного права.

Тема 4. Виявлення об'єктів промислової власності

План

1. Виникнення прав на об'єкти права інтелектуальної власності.
2. Раціоналізаторська пропозиція.
3. Винахід (корисна модель).
4. Промисловий зразок.
5. Порядок визначення охороноспроможних об'єктів та критерії охороноспроможності залежно від виду об'єкта правової охорони.

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення студентами першого питання необхідно навчитися визначати підстави та момент виникнення прав на об'єкти промислової власності в контексті раціоналізаторської та винахідницької діяльності. Також увагу потрібно приділити особливостям виникнення прав інтелектуальної власності під час здійснення трудової

або службової діяльності.

Розглядаючи питання раціоналізаторської пропозиції, студенти повинні з'ясувати особливості раціоналізаторської пропозиції як об'єкта права інтелектуальної власності, визначити основні ознаки та відмінності цього об'єкта й дослідити особливості правового регулювання.

Вивчаючи третє питання, необхідно дослідити особливості та відмінності винаходу та корисної моделі як об'єкта права інтелектуальної власності, визначити основні ознаки та відмінності цього об'єкта та дослідити особливості правового регулювання.

Під час вивчення четвертого питання студенти повинні визначити особливості промислового зразку як об'єкта промислової власності, проаналізувати відмінності від інших об'єктів.

Під час розгляду п'ятого питання увагу потрібно звернути на умови патентоздатності об'єктів промислової власності для надання їм правової охорони. Необхідно визначити, які об'єкти не можуть одержувати правову охорону. Також потрібно проаналізувати положення нормативно-правових актів із приводу охорони об'єктів промислової власності.

Питання для самоконтролю

1. Порядок та особливості виникнення прав на об'єкти промислової власності.
2. Дайте характеристику та визначте особливості раціоналізаторської пропозиції.
3. У чому полягає відмінність між винаходом та корисною моделлю.
4. Дайте визначення та охарактеризуйте промисловий зразок як об'єкт права інтелектуальної власності.
5. Визначте і дайте стисло характеристику процедурі визначення охороноспроможності об'єктів промислової власності.

Теми рефератів

1. Особливості та порядок визначення охороноспроможності раціоналізаторської пропозиції.
2. Співвідношення винаходу та корисної моделі як об'єктів винахідництва.
3. Оцінювання охороноспроможності потенційного промислового зразка

Тема 5. Система патентування в Україні

План

1. Патент і авторське свідоцтво – охоронні документи об'єктів промислової власності України.
2. Ознаки патентної системи України.

Методичні вказівки до вивчення теми

Розглядаючи питання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, студенти повинні звернути увагу на подібні риси відмінності різних охоронних документів, що дасть можливість у подальшому виокремлювати та комерціалізувати результати інтелектуальної діяльності з найбільш ефективними наслідками. Крім того, аналіз співвідношення різних охоронних документів дасть можливість більш глибоко зрозуміти природу охоронних документів на об'єкти промислової власності.

Вивчаючи друге питання, потрібно визначити стан та особливості патентної системи України, водночас під час вивчення цього питання студентам рекомендовано розглядати патентну систему України як сукупність спеціальних суб'єктів, об'єктів та законодавства в сфері патентної діяльності та прав на об'єкти промислової власності. Такий комплексний підхід дозволить студентам визначити особливості та змісти патентної системи, застосовувати одержані знання в практичній діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Визначте подібні риси та відмінності патенту й авторського свідоцтва.
2. Як ви визначите патентну систему України?
3. Дайте визначення термінів «свідоцтво» та «патент». Назвіть основні їх відмінності.
4. Визначте основні ознаки патентної системи України.

Теми рефератів

1. Історичні етапи розвитку патентної системи України.
2. Патентна система України: сучасний стан та напрямки розвитку.
3. Суб'єкти патентної системи України.
4. Процес отримання патенту на винахід: особливості та послідовність дій.

Тема 6. Порядок одержання охоронного документа на об'єкт прав інтелектуальної власності

План

1. Заява на видання патенту та вимоги до її оформлення.
2. Порядок та строки розгляду заяви.
3. Порядок оскарження відмови у виданні патенту.
4. Оформлення заявки на раціоналізаторську пропозицію.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи перше питання, студенти повинні особливо звернути увагу на практичні аспекти підготовки та подання заяви на видання патенту, дослідити перелік документів, що подаються разом із заявою.

Під час вивчення другого питання потрібно дослідити порядок розгляду уповноваженим органом заяви про видання патенту, строки розгляду та підстави відмови у виданні патенту.

Досліджуючи третє питання, студенти повинні вивчити процедуру оскарження відмови у виданні патенту, порядок оскарження, строки оскарження, позасудовий та судовий порядок захисту порушених прав.

Під час вивчення четвертого питання потрібно приділити увагу особливостям оформлення відносин між працівником та роботодавцем у разі подання роботодавцеві раціоналізаторської пропозиції. Окремо необхідно звернути увагу на особливості визначення розміру винагороди раціоналізаторові.

Питання для самоконтролю

1. Які вимоги до оформлення заяви про видання патенту?
2. Який порядок розгляду заяви на видання патенту?
3. Які підстави відмови у виданні патенту?
4. Як оскаржити відмову у виданні патенту?
5. Порядок оформлення заявок на раціоналізаторську пропозицію.

Теми рефератів

1. Процедура розгляду заяви про видання патенту та механізм прийняття рішення.
2. Практичні аспекти оформлення заявки на раціоналізаторську пропозицію.
3. Поширені помилки під час оформлення заяв на видання патенту.

Тема 7. Припинення та відновлення чинності майнових прав інтелектуальної власності

План

1. Строки чинності охоронних документів.
2. Дострокове припинення чинності охоронного документа.
3. Визнання права інтелектуальної власності недійсним.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи тему щодо припинення та відновлення чинності майнових прав промислової власності, студенти повинні насамперед звернути увагу на строки, впродовж якого зберігають чинність охоронні документи на об'єкти промислової власності.

Під час вивчення другого питання щодо дострокового припинення чинності охоронного документа необхідно наголосити на тому, що законодавець передбачив випадки припинення дії охоронного документа у визначених законом випадках. Студенти повинні дослідити підстави та порядок дострокової втрати чинності охоронними документами та особливості правозастосування таких процедур.

Розглядаючи третє питання, потрібно визначити підстави визнання недійсним права на об'єкти промислової власності, водночас необхідно пам'ятати, що визнання правочину недійсним відбувається через оскарження такого правочину в судовому порядку. Студенти повинні розглянути процедуру визнання недійсними прав на об'єкти промислової власності в судовому порядку, визначити підстави, порядок та визначити предмет позовних вимог із застосуванням належного способу захисту порушених прав.

Питання для самоконтролю

1. Строки чинності охоронних документів на об'єкти промислової власності за національним законодавством та в міжнародному праві?
2. Які підстави дострокового припинення чинності охоронного документа?
3. Який порядок визнання правочину у сфері промислової власності недійсним?

Теми рефератів

1. Судові механізми оскарження прав на об'єкти промислової власності.
2. Адміністративні процедури у сфері дострокового припинення чинності охоронного документа.

Тема 8. Охорона прав інтелектуальної власності за кордоном

План

1. Охорона прав на об'єкти промислової власності за кордоном.
2. Конвенційний пріоритет.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи тему 8 навчальної дисципліни, студенти повинні ознайомитися та вивчити основні принципи, механізми та процедури захисту прав на об'єкти промислової власності в США, ЄС, КНР у сукупності з розумінням відмінності аналогічних процедур в Україні.

Розглядаючи друге питання щодо конвенційного пріоритету, необхідно пам'ятати, що відповідно до статті 4 Паризької конвенції заявник має право на пріоритет попередньої заявки на такий самий знак упродовж шести місяців від дати подання попередньої заявки в одну із країн-учасниць Паризького Союзу. Вивчаючи це питання, студенти повинні з'ясувати природу пріоритету та його співвідношення з положеннями національного законодавства.

Питання для самоконтролю

1. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності у США.
2. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в ЄС.
3. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в КНР.
4. Поняття та зміст пріоритету заявки за Паризькою конвенцією.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Право інтелектуальної власності – це:

- а) інститут цивільного права;
- б) норма права;
- в) підрозділ сімейного права;
- г) кодекс України.

2. Право інтелектуальної власності – це:

- а) право особи на результати інтелектуальної діяльності;
- б) право особи на результати розумово-психологічної діяльності;
- в) право особи на результати фізичної діяльності;
- г) усе вищезазначене.

3. Не є об'єктами ІВ:

- а) право на комерційну таємницю;
- б) авторське право;
- в) промислова власність;
- г) індивідуальна власність.

4. Не є об'єктами авторського права:

- а) усні твори у вигляді лекцій;
- б) усні твори у вигляді виступів;
- в) усні твори у вигляді промов;
- г) усні твори у вигляді новин.

5. Об'єктами права ІВ є:

- а) збірник за тематикою;
- б) укази;
- в) нормативні акти державних органів;
- г) закони.

6. Суб'єктом авторського права є:

- а) творець;
- б) його керівник;
- в) юридична особа;
- г) варіанти а) і б).

7. Суб'єктом авторського права є:

- а) громадянин України;
- б) особа без громадянства;
- в) іноземний громадянин;
- г) усе вищезазначене.

8. Всесвітня Організація інтелектуальної власності створена:

- а) в 1999 році;
- б) у 2009 році;
- в) в 1967 році;
- г) у 2001 році.

9. На скільки груп поділяються авторські права:

- а) на дві групи;
- б) на три групи;
- в) на чотири групи;
- г) не поділяються взагалі?

10. Майнові права автора діють:

- а) за життя автора;
- б) за життя та 70 років після його смерті;
- в) за життя та 50 років після його смерті;
- г) за життя та 30 років після його смерті.

11. Об'єктами суміжних прав є:

- а) виконання;
- б) фонограми та відеограми;
- в) програми організацій мовлення;
- г) усе вищезазначене.

12. Суб'єктами суміжних прав є:

- а) диригенти;
- б) танцюристи;
- в) співаки;
- г) усі вищезазначені.

13. Майнові права виконавців охороняються впродовж:

- а) 10 років;
- б) 50 років;
- в) 20 років;
- г) 70 років.

14. НОУ-ХАУ – це:

- а) секрети виробництва;
- б) конфіденційна інформація;
- в) державна таємниця;
- г) секрети конкретної особи.

15. ШОУ-ХАУ – це:

- а) показати як;
- б) зробити публічно;

- в) передати по телебаченню винахід;
- г) оприлюднити через ЗМІ.

16. До промислової власності належать:

- а) винахід та корисна модель;
- б) промисловий зразок;
- в) результати творчої діяльності;
- г) варіанти а) і б).

17. Технологія – це:

- а) сукупність систематизованих наукових знань;
- б) результат інтелектуальної діяльності;
- в) технічні та організаційні рішення;
- г) усе вищезазначене.

18. Патент – це:

- а) охоронний документ;
- б) акт;
- в) свідоцтво;
- г) диплом.

19. Перший патент в Україні видано:

- а) у 2001 році;
- б) в 1992 році;
- в) в 1991 році;
- г) в 1998 році.

20. До об'єктів винаходу не належить:

- а) продукт;
- б) малюнок;
- в) процес;
- г) застосування продукту за новим призначенням.

21. Суспільна мораль – це:

- а) система етичних норм;
- б) система правил поведінки;
- в) система моралі;
- г) варіанти а) і б).

22. До умов патентоздатності закон відносить:

- а) новизну;
- в) винахідницький рівень;
- в) промислову придатність;
- г) усе вищезазначене.

23. До умов патентоздатності корисної моделі закон відносить:

- а) новизну;
- б) промислову придатність;
- в) винахідницький рівень;
- г) варіанти а) і б).

24. До об'єктів промислового зразку не належить:

- а) продукт;
- б) малюнок;
- в) дизайнерське рішення;
- г) розфарбування.

25. Державна таємниця в ІВ – це:

- а) вид таємної інформації у сфері оборони;
- б) вид таємної інформації у сфері економіки;
- в) вид таємної інформації у сфері науки і техніки;
- г) усе вищезазначене.

26. Не є об'єктами знаків для товарів:

- а) словесні позначення;
- б) зображувальні позначення;
- в) об'ємні позначення;
- г) штрихкоди.

27. Скільки видів співавторства визнає цивільно-правова теорія:

- а) два види;
- б) три види;
- в) чотири види;
- г) один вид?

28. Неправомірним збиранням комерційної таємниці є:

- а) таємне заволодіння документами;
- б) відкрите заволодіння документами;
- в) заволодіння документами через посередника;
- г) варіанти а) і б).

29. Зразок ліцензійного договору має:

- а) обов'язковий характер;
- б) рекомендаційний характер;
- в) допоміжний характер;
- г) дозвільний характер.

30. Дострокове припинення патенту не настає:

- а) за ініціативи особи, якій воно належить;
- б) у разі несплати річного збору;

- в) у разі рішення суду;
- г) у разі пошкодження патенту.

31. Автору топографії ІМС належить право авторства, що охороняється:

- а) 10 років;
- б) 20 років;
- в) безстроково;
- г) 50 років.

32. Раціоналізаторська пропозиція не повинна бути:

- а) новою;
- б) оригінальною;
- в) корисною для підприємства;
- г) містити локальну новизну.

33. Суб'єктами права ІВ на раціоналізаторську пропозицію є:

- а) фізична особа;
- б) юридична особа;
- в) варіанти а) і г);
- г) юридична особа, якій подано раціоналізаторську пропозицію.

34. Право ІВ на раціоналізаторську пропозицію засвідчується:

- а) патентом;
- б) свідоцтвом;
- в) паспортом виробу;
- г) документальним описом.

35. Строк дії свідоцтва про зазначення походження товару становить:

- а) 50 років;
- б) 10 років;
- в) 30 років;
- г) безстроково.

36. Чи є використанням зареєстрованого зазначення походження товару, нанесення його на етикетку:

- а) так;
- б) ні?

37. Чи є сучасним напрямком селекції селекція мікроорганізмів:

- а) так;
- б) ні?

38. У якому році Україна приєдналася до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин:

- а) в 1961 р.;

- б) в 1993 р.;
- в) у 2006 р.;
- г) у 2010 р.?

39. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» прийнято:

- а) в 1993 р.;
- б) у 2003 р.;
- в) в 1991 р.;
- г) у 2009 р.

40. До сортів рослин не належать:

- а) клон;
- б) лінія;
- в) популяція;
- г) гібрид другого покоління.

41. Селекційне досягнення – це:

- а) порода;
- б) лінія та родина;
- в) порідний тип;
- г) усе вищезазначене.

42. Не є поширенням сорту рослин:

- а) пропонування до продажу;
- б) продаж або інший комерційний обіг;
- в) дарунок;
- г) зберігання для будь-якої цілі, зазначеної в а), б), в).

43. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» прийнято:

- а) в 1999 році;
- б) в 1993 році;
- в) у 2005 році;
- г) у 2000 році.

44. Право інтелектуальної власності – це:

- а) майнове право;
- б) особисте немайнове право;
- в) немайнове право;
- г) усе вищезазначене.

45. Право ІВ та право власності на річ:

- а) не залежать один від одного;
- б) залежать один від одного;
- в) залежать частково один від одного;
- г) залежать або не залежать один від одного за рішенням суду.

46. Чи є об'єктом авторського права компіляція даних:

- а) так;
- б) ні?

47. Об'єктом авторського права є проповідь:

- а) так;
- б) ні.

48. Об'єктом авторського права в Україні є адаптації:

- а) так;
- б) ні.

49. Автор має право на одержання грошової суми від продажу оригіналу твору:

- а) 10 %;
- б) 5 %;
- в) 25 %;
- г) 1 %.

50. Використанням виконання є оренда оригіналу:

- а) так;
- б) ні.

51. Строк дії патенту на промисловий зразок становить:

- а) 10 років;
- б) 25 років;
- в) 15 років;
- г) 7 років.

52. Які види винаходів ви знаєте:

- а) не має правильної відповіді;
- б) спосіб, устрій, речовина та склад;
- в) патент;
- г) винахід?

53. Патент – це:

- а) суто технічний документ;
- б) техніко-юридичний документ;
- в) суто юридичний документ.

54. Патент України на винахід діє:

- а) лише в країнах Європи;
- б) лише на території України;
- в) в країнах СНД.

55. Чи є право авторства невідчужуваним:

а) ні;

б) так;

в) у деяких випадках?

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Що таке «раціоналізаторська діяльність», визначте її значення в соціальному та економічному розвитку держави?
2. Дайте визначення винахідницької діяльності, охарактеризуйте її зміст.
3. Поясніть зміст поняття «патентознавство».
4. Визначте основні відмінності між винахідницькою та раціоналізаторською діяльністю.
5. Проаналізуйте історичні етапи зародження та розвитку патентної системи.
6. Дайте характеристику сучасного стану патентної системи України.
7. Визначте та проаналізуйте, яке місце в системі права України займає патентне право.
8. Охарактеризуйте предмет патентного права.
9. Надайте характеристику об'єктам патентного права.
10. Визначте та охарактеризуйте специфіку методів патентного права.
11. Охарактеризуйте систему джерел патентного права.
12. Проаналізуйте мету діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
13. Охарактеризуйте міжнародні угоди у сфері патентного права та охорони прав на об'єкти промислової власності.
14. Визначте предмет регулювання та основні положення Паризької конвенції про охорону промислової власності.
15. Порядок та особливості виникнення прав на об'єкти промислової власності.
16. Дайте характеристику та визначте особливості раціоналізаторської пропозиції.
17. У чому полягає відмінність між винаходом та корисною моделлю?
18. Дайте визначення та охарактеризуйте промисловий зразок як об'єкт права інтелектуальної власності.
19. Визначте і дайте стисло характеристику процедури визначення охороноспроможності об'єктів промислової власності.
20. Визначте подібні риси та відмінності патенту та авторського свідоцтва.
21. Як ви визначите патентну систему України?
22. Дайте визначення термінів «свідоцтво» та «патент». Назвіть основні їх відмінності.
23. Визначте основні ознаки патентної системи України.
24. Які вимоги до оформлення заяви про видання патенту?

25. Який порядок розгляду заяви на видання патенту?
26. Які підстави відмови у виданні патенту?
27. Як оскаржити відмову у виданні патенту?
28. Порядок оформлення заявок на раціоналізаторську пропозицію.
29. Строки чинності охоронних документів на об'єкти промислової власності за національним законодавством та в міжнародному праві?
30. Які підстави дострокового припинення чинності охоронного документа?
31. Який порядок визнання правочину у сфері промислової власності недійсним?
32. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності у США.
33. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в ЄС.
34. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в КНР.
35. Поняття та зміст пріоритету заявки за Паризькою конвенцією.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051.
2. Брюссельська конвенція про розповсюдження несучих програм сигналів, що передаються через супутники від 21.05.1974 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_250.
3. Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури від 28.04.1977 р. № 995_039. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_039.
4. Вашингтонський договір про інтелектуальну власність у відношенні інтегральних мікросхем : Міжнародний документ від 26.05.1989 р. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL: https://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295136.
5. Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків : Міжнародний документ від 12.06.1973 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_h33.
6. Всесвітня конвенція про авторське право: Міжнародний документ від 06.09.1952 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052.
7. Гаазький акт Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків від 28.11.1960 р. № 995_132. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_132.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
9. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року та положення Бернської конвенції (1971 р.), на які містяться посилання у Договорі : Міжнародний документ від 20.12.1996 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
10. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією : Міжнародний документ від 20.12.1996 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
11. Договір про закони щодо товарних знаків : Міжнародний документ від 13.10.1995 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_102.

12. Договір про патентне право : Міжнародний документ від 01.06.2000 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=895_002&print=1.
13. Договір про патентну кооперацію : Міжнародний документ від 19.06.1970 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001.
14. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс від 06.07.2005 р. № 2747- IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
15. Кодекс законів про працю : Кодекс від 23.07.1996 р. № 322-08. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
17. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм (Конвенція про фонограми) : Міжнародний документ від 29.10.1971 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124.
18. Конвенція про розповсюдження несучих програми сигналів, що передаються через супутники : Міжнародний документ від 21.05.1974 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_250.
19. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
20. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
21. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651- IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
22. Локарнська угода про заснування Міжнародної патентної класифікації : Міжнародний документ від 08.10.1968 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_b07.
23. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1981 р. № 995_134. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134.
24. Мадридська угода про недопущення неправдивих або таких, що вводять в оману, зазначень походження товарів : Міжнародний документ від 01.01.2008 р. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL: https://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=281372#P51_1531.
25. Митний кодекс України: Кодекс від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
26. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) : Міжнародний документ від 26.10.1961 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

995_763.

27. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин : Міжнародний документ від 02.12.1961 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_856.

28. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків від 15.06.1957 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_066.

29. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. № 995_123. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123.

30. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

31. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.

32. Про архітектурну діяльність : Закон України від 20.05.1999 р. № 687-ХІV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14>.

33. Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997 р. № 318/97-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80>.

34. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України від 23.09.1997 р. № 540/97-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>.

35. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.

36. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12/ed20170615>.

37. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав : Закон України від 22.08.2018 р. № 2415-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19?lang=ru>.

38. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі) : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. № 521. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0644-01>

39. Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 р. № 247. *Верховна Рада України*. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0494-05>.

40. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 р. № 22. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>.

41. Про затвердження Положення про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 292. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0375-01>.

42. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1716. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>.

43. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96%D0%B2%D1%80>.

44. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. 80/94-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.

45. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/>

46. Про інформаційні агентства : Закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>.

47. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

48. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1998 р. № 9/98-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80>.

49. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 р. № 3322-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.

50. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.

51. Про основні засади державного нагляду (контролю) господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.

52. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування : Закон України від 17.01.2002 р. № 2953-ІІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2953-14>.

53. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від

- 15.12.1993 р. № 3687-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.
54. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
55. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.
56. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р. № 3166-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.
57. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.
58. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999р. № 752-XIV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.
59. Про рекламу : Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>.
60. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України : Закон України від 17.04.2014 р. № 1227-VII *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>.
61. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2015 р. № 2605-IV *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15>.
62. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.12.1993 р. № 3759-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
63. Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення від 26.10.1961 р. № 995_763. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763.
64. Сінгапурський договір про право товарних знаків : Міжнародний документ від 27.03.2006 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_h54/print1324563710759816.
65. Страсбурзька угода про Міжнародну патентну класифікацію : Міжнародний документ від 24.03.1971 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/999_001.
66. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії : Міжнародний документ від 21.03.2014 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
67. Угода про вільну торгівлю між Україною і Канадою : Міжнародний

документ від 04.06.1999 р. *Верховна Рада України*. URL: http://sfs.gov.ua/data/material/000/227/303513/Ugoda_pro_v_lnu_torg_vlyu_m_zh_Ukra_noyu_ta_Kanadoyu.pdf.

68. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

69. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності : Міжнародний документ від 15.04.1994 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_018.

70. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.01.2004 р. № 1618-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Наукова література

71. Булеци С. Б., Чепис О. І. Право інтелектуальної власності : підручник. Ужгород : РІК-У, 2019. 488 с.

72. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. ; за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.

73. Інтелектуальна власність : навч. посіб. : у 2 ч. / І. П. Каплун, Е. В. Колісніченко, В. О. Панченко, А. А. Папченко. Суми : СумДУ, 2010.

74. Кузьміна О. Є. Франчайзинг : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 267 с.

75. Манжура О. В. Інтелектуальна власність як чинник економіки знань : монографія. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2011. 179 с.

76. Попова Л. М., Хромов А. В., Шуба І. В. Інтелектуальна власність : підручник. Харків : Федорко, 2021. 262 с.

Електронне навчальне видання

Методичні вказівки

до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни «**Патентознавство**»
для студентів спеціальності *081 «Право»*
освітнього ступеня «*магістр*»
усіх форм навчання

Відповідальний за випуск О. С. Бондаренко
Редактор Н. З. Ключко
Комп'ютерне верстання О. С. Бондаренко

Формат 60×84/8. Ум. друк. арк. 3,60. Обл.-вид. арк. 3,24.

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.